

EAPC - Món local: urbanisme, tributs, organització i altres àmbits específics

De l'estabilitat i els romanents

16-02-2024

El retorn de la plena aplicació de la normativa sobre estabilitat pressupostària ha arribat amb l'exercici 2024, tot i que les principals avaluacions recauran en l'exercici 2025, un cop liquidat el 2024 i calculades les magnituds finals de l'execució duta a terme, que posaran de manifest el compliment o incompliment dels objectius.

Però en un entorn de transformació necessària cap a l'eficiència i l'eficàcia de les administracions públiques, hi ha algun aspecte amb marge de millora en relació amb els principis pressupostaris locals i el compliment de l'estabilitat pressupostària?

Com sabem, en la gestió pressupostària local s'aplica el principi d'annualitat pressupostària. Això fa que tots els crèdits de despesa que al final de l'exercici no hagin estat afectats al compliment d'obligacions ja reconegudes, quedaran anul·lats de ple dret excepte els casos previstos a l'article 182 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals. Aquest article regula quatre situacions en les quals els crèdits no gastats puguin ser incorporats a través de la modificació de crèdit regulada als articles 47 i següents del Reial decret 500/1990, de 20 d'abril, pel qual es desenvolupa el capítol primer del títol sisè de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, en matèria de pressupostos.

L'article 48 disposa els recursos amb els quals cal finançar aquests crèdits que incorporarem, entre els quals tenim el romanent de tresoreria per despeses generals i l'excés de finançament afectat.

Quan fem incorporacions de romanents amb aquest tipus de finançament, la situació d'execució pressupostària que es genera és que al pressupost d'ingrés no tindrem previsió inicial però sí una modificació i una previsió final, sense cap més operació d'execució pressupostària; en canvi, quant al pressupost de despeses, a més de la modificació i la previsió final si arribem a executar-ho tindrem el reconeixement de les obligacions corresponents.

Aquesta situació és corregida en el càlcul de resultat pressupostari amb l'ajust d'obligacions reconegudes finançades amb romanent de tresoreria per despeses generals i l'ajust de les desviacions de l'exercici, de manera que aquesta despesa que ha estat finançada amb "estalvis" d'exercicis anteriors o amb ingressos afectats, no afecti negativament el resultat de l'exercici.

En canvi, no passa el mateix quan calculem l'estabilitat pressupostària. D'acord amb l'article 3 i en relació amb l'article 11.4 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, l'elaboració, l'aprovació i l'execució dels pressupostos i la resta d'actuacions que afectin ingressos o despeses de les administracions públiques, queden sotmeses al principi d'estabilitat pressupostària -en el cas de les corporacions locals, l'objectiu és d'equilibri o superàvit.

L'estabilitat pressupostària es calcula fent la diferència entre els capítols 1-7 del pressupost de despesa i els capítols 1-7 del pressupost d'ingressos. Un cop tenim aquest resultat, s'ha d'ajustar la informació calculada d'acord amb els criteris del Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals (SEC 95).

Per tant, quan calculem l'estabilitat en un pressupost al qual hem incorporat romanents de crèdit finançats amb romanent de tresoreria per despeses generals o excés de finançament afectat, aquesta es veu afectada negativament i augmenta el dèficit, ja que tenim les obligacions dins els capítols 1-7 però no tenim els drets reconeguts al pressupost d'ingressos.

En relació amb aquest tema, però, hi ha un ajust en el càlcul de l'estabilitat que ens interessa, que és l'ajust per ingressos provinents de la Unió Europea. La recepció d'aquests fons per les corporacions locals no coincideix en el temps amb l'execució efectiva de la despesa que financen. El tractament en comptabilitat nacional d'aquestes operacions s'ha d'ajustar al que estableix la Decisió d'EUROSTAT 22/2005, de 15 de febrer.

Per aplicació del criteri de meritació, un cop certificada la despesa s'ha de reconèixer també l'ingrés corresponent, l'import del qual és el resultat d'aplicar el percentatge de cofinançament aprovat per la Unió Europea a la despesa certificada.

L'ajust a efectuar per calcular el dèficit en comptabilitat nacional és determinat per la diferència entre els drets reconeguts pels fons europeus en la liquidació pressupostària i l'import resultant d'aplicar el percentatge de cofinançament aprovat per la Unió Europea a la despesa certificada i enviada a la unitat administradora corresponent. Per tant, si el total de drets reconeguts supera el valor del càlcul de l'ajust, haurem de fer un ajust negatiu al saldo pressupostari, i augmentarem el dèficit; per contra, si els drets reconeguts són inferiors, farem un ajust positiu, i reduïrem el dèficit.

Per tant, en aquests casos, encara que tinguem les obligacions reconegudes dins l'exercici i els drets reconeguts en un altre exercici pressupostari, l'estabilitat no es veu afectada ni en positiu ni en negatiu, ja que l'ajust neutralitza el desfasament d'execució. No obstant això, en la resta de casos que no tinguin ingressos provinents del pressupost de la Unió Europea aquesta situació no s'ajusta i, per tant, les obligacions reconegudes dins l'exercici que hagin estat finançades amb romanent de tresoreria per despeses generals o amb excés de finançament afectat diferent als ingressos europeus, augmentaran el dèficit.

Això pot provocar l'incompliment del principi d'estabilitat pressupostària que, com hem dit en el cas de les corporacions locals, és d'equilibri. Segons l'article 21, en cas d'incompliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària s'haurà de formular un pla economicofinancer que permeti en l'any en curs i el següent el compliment dels objectius. Però quan l'incompliment és provocat únicament per la incorporació de romanents que no impliquen inversions que carreguen nova despesa (és a dir, inversions que poden suposar noves despeses de manteniment, neteja o subministraments que puguin provocar l'incompliment de l'estabilitat), quines mesures s'han de proposar en el pla? S'han de deixar d'incorporar els romanents? I si són afectats però no amb fons europeus?

La pregunta, per tant és: es podria ampliar l'ajust de fons europeus a la resta d'obligacions provinents de modificacions de crèdit finançades amb romanents de tresoreria per despeses generals o excessos de finançament afectat de qualsevol tipus condicionat a un informe intervenció similar al que disposa la disposició addicional segona de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic sobre les possibles repercussions en el principi d'estabilitat pressupostària?

Isabel Mas Parès

Interventora general de l'Ajuntament de Granollers